

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΣΠΟΥΔΩΝ
Ακαδημαϊκό έτος: 2023-2024

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ: ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ
ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Οδηγός Μαθήματος

ΣΤΟΧΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι να έρθουν οι φοιτητές σε επαφή με τις σύγχρονες απόψεις και τα ερευνητικά πορίσματα της Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας σχετικά με ζητήματα μάθησης και συμπεριφοράς μαθητών στο σχολικό πλαίσιο καθώς και των εφαρμογών τους στην εκπαίδευση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Στο μάθημα παρουσιάζονται και συζητούνται, αναλυτικά, οι αποτελεσματικοί τρόποι διδασκαλίας και μάθησης, οι μηχανισμοί αυτο-ρύθμισης, οι απόψεις σχετικά με την επίδραση του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου στη μάθηση και τη διδασκαλία, ο ρόλος της επικοινωνίας μαθητών – εκπαιδευτικών αλλά και των συναισθημάτων στη μάθηση. Θίγονται ζητήματα ηθικής ανάπτυξης και, μέσω εφαρμογών, η σχέση τους με τη μάθηση και τη διδασκαλία. Επίσης, παρουσιάζονται και αναλύονται, κριτικά, ζητήματα που αφορούν τις δυσκολίες συμπεριφοράς των μαθητών, καθώς και το ρόλο της οικογένειας. Έμφαση δίνεται στη μελέτη διάφορων μορφών επιθετικής συμπεριφοράς (εκφοβισμός, επιθετικότητα σχέσεων, κα), ενώ παρουσιάζονται ζητήματα που συνδέονται με τη φιλοκοινωνική συμπεριφορά. Επιπλέον, παρουσιάζονται και συζητούνται ζητήματα που αφορούν την ψυχοκοινωνική παρέμβαση σε παιδιά με δυσκολίες συμπεριφοράς.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Κάθε μάθημα είναι τριώρο. Σε κάθε μάθημα αναπτύσσονται οι παραπάνω ενότητες από τους υπεύθυνους του μαθήματος και προσκεκλημένους διδάσκοντες.

Προσκεκλημένοι διδάσκοντες

Δρ Ναυσικά Αντωνιάδου, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Δρ Ιωάννα Βουλγαρίδου, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Εκπόνηση γραπτής εργασίας

Η εργασία εκπονείται **ατομικά**. Οι εργασίες συνίστανται στη βιβλιογραφική ανασκόπηση σε ζήτημα το οποίο θα προσδιοριστεί σε εύλογο χρονικό διάστημα από τους υπεύθυνους του μαθήματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ για μάθηση και διδασκαλία

Βασική

- Βοσνιάδου, Σ. (1997). *Γνωσιακή Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg
- Bransford, J.P, Brown, A., & Cocking, R.R. (Eds.) (2000). *How people learn*. Washington: National Academy Press.
- Ευκλείδη, Α. (2005). *Μεταγνωστικές διεργασίες και αυτο-ρύθμιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Μακρής, Ν. (2013). *Φιλοσοφικές, ψυχολογικές και νευροεπιστημονικές προσεγγίσεις της συνείδησης*. Αθήνα: Gutenberg.
- Shunk, D., Pintrich, P., & Meece. J. L. (2011). *Κίνητρα στην Εκπαίδευση*. (Ν. Μακρής, & Δ. Πνευματικός, Επιμ.). Τυπωθήτω, Δαρδανός.

Ευρύτερη (ενδεικτική)

- Ευκλείδη, Α. (1997). *Ψυχολογία της σκέψης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Mercer, N. (2000). *Η συγκρότηση της γνώσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Moll, L. (1990). *Vygotsky and education*. Cambridge, NY: Cambridge University Press.
- Siegler, R. S. (2003). *Πως σκέφτονται τα παιδιά*. Αθήνα: Gutenberg.
- Flavell, G.H., Miller, P. H., and Miller, S.A. (1993). *Cognitive development*. NJ: Prentice Hall.
- Hacker, D. J., Dunlosky, J., and Graesser, A. C. (1998). *Metacognition in educational theory and practice*. NJ, London: Lawrence Erlbaum Associates.

Επιστημονικά περιοδικά

- Ψυχολογία. Το Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρίας.
- Νόησις
- Περιοδικό Ψυχολογικής Εταιρίας Βορείου Ελλάδος
- British Journal of Developmental Psychology
- Child Development
- Cognition
- Cognitive Psychology
- Developmental Psychology
- European Journal of Cognitive Psychology

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ σχετικά με δυσκολίες προσαρμογής παιδιών και εφήβων

Βασική βιβλιογραφία

- Γεωργίου, Στ. (2005). *Ψυχολογία των οικογενειακών συστημάτων*. Εκδόσεις Ατραπός.
- Γεωργίου, Στ. (2000). *Σχέση σχολείου - οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού*. Ελληνικά Γράμματα.
- Καλαντζή – Αζίζι, Α. & Ζαφειροπούλου, Μ. (2009). *Προσαρμογή των παιδιών στο σχολείο. Πρόληψη και αντιμετώπιση των δυσκολιών*. Αθήνα: Πεδίο.
- Κοσμίδου, Μ. & Κωνσταντίνου Μ. (Επιμ.) *Νευροψυχολογία των μαθησιακών διαταραχών*. Αθήνα: Επιστημονικές Εκδόσεις Παρισιάνου, Α. Ε.
- Τάνταρος, Σπ. (2011). *Ανθρώπινη ανάπτυξη και οικογένεια*. Εκδόσεις Πεδίο.
- Τάνταρος, Σπ. (2011). *Δυσκολίες μάθησης. Αναπτυξιακές εκπαιδευτικές και κλινικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Πεδίο.
- Wenar, C. & Kerig, K. (2008). *Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία*. Αθήνα: Τυπωθήτω - Δαρδανός.
- Wilmshurst, L. (2011). *Εξελικτική ψυχοπαθολογία. Μια αναπτυξιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Τυπωθήτω - Δαρδανός.

Επιστημονικά περιοδικά

- Ψυχολογία: Το Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας
- Επιστημονική Επετηρίδα της Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδας
- Παιδαγωγική Επιθεώρηση
- Επιστήμες της Αγωγής
- Preschool and Primary Education (Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση)
<http://childeducation-journal.org/index.php/education>

Ξενόγλωσσα

- Child Abuse and Neglect
- Child Development
- Child Psychiatry and Human Development
- Developmental Psychology
- Journal of Abnormal Child Psychology
- Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry
- Journal of Child and Family Studies
- Learning Disabilities
- Learning Disabilities: A Contemporary Journal
- Journal of Child Psychology and Psychiatry
- Journal of Clinical Child and Adolescent
- Journal of Developmental and Behavioral Disorders
- Journal of Family Issues
- Journal of Family Psychology
- Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment
- British Journal of Learning Disabilities
- Learning Disabilities: Research and Practice
- Learning Disabilities Quarterly

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

α. Εισαγωγή - Σκοπός της εργασίας

Εξηγείται το θέμα της εργασίας και ο σκοπός της.

β. Παρουσίαση της βιβλιογραφίας που σχετίζεται με το θέμα της εργασίας

Αφορά στην παρουσίαση και κριτική του βιβλιογραφικού υλικού (βιβλία, άρθρα, κλπ) που ασχολείται με το θέμα που πραγματεύεται η εργασία.

γ. Παρουσίαση συμπερασμάτων -προτάσεων

Παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη μελέτη της βιβλιογραφίας και τίθενται ερωτήματα προς διερεύνηση.

δ. Βιβλιογραφία

Η παρουσίαση της βιβλιογραφίας στο δοκίμιο που θα κατατεθεί θα πρέπει να ακολουθεί συστηματικά κάποιο από τα διεθνώς αναγνωρισμένα συστήματα (APA- American Psychological Association, Harvard). Πληροφορίες και παραδείγματα για το σύστημα APA (*American Psychological Association*) μπορεί κανείς να βρει στις πιο κάτω ιστοσελίδες:

<http://www.calstatela.edu/library/guides/3apa.pdf>

<http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/>

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ¹

Η εργασία αξιολογείται σε τέσσερις άξονες: το περιεχόμενο, τη δομή, τις βιβλιογραφικές αναφορές και τη γραπτή παρουσίαση.

Κριτήρια κατά άξονα:

Περιεχόμενο

- Πραγματεύεται η εργασία το **θέμα** που έχει προσδιορισθεί;
- Υπάρχει εξήγηση της γενικής **σπουδαιότητας του θέματος**;
- Περιέχει η εργασία **σαφή ανάλυση των εννοιών** οι οποίες εξηγούνται προσεκτικά;
- Υπάρχει **σαφής περιγραφή των βασικών στόχων** του κειμένου;
- Υπάρχει **επαρκής τεκμηρίωση** των επιχειρημάτων;
- Υπάρχει **εστίαση** της εργασίας στο θέμα που αυτή πραγματεύεται;
- Εξηγούνται οι γενικές θεωρίες και θέσεις με **καλά επιλεγμένα παραδείγματα**;
- Αποφεύγονται **υπερβολικές γενικεύσεις** και αβάσιμοι ισχυρισμοί;
- Υπάρχουν **πρωτότυπες** απόψεις και ιδέες;
- Υπάρχει **επαρκής κάλυψη της βιβλιογραφίας** (σε ποιο βαθμό έχει χρησιμοποιηθεί η πρόσφατη σχετική βιβλιογραφία);

¹ Το συγκεκριμένο κείμενο προέρχεται από τον Οδηγό Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

Δομή

- Είναι η εργασία **καλά δομημένη**, χωρισμένη σε μέρη, καθένα από τα οποία πραγματεύεται κάποια ειδική, καλά εστιασμένη οπτική του θέματος;
- Δείχνει η **Εισαγωγή** τι πρόκειται να ακολουθήσει;
- Υπάρχει στα **Συμπεράσματα** “**αυτο-κριτική**” και **απολογισμός** του τρόπου διαπραγμάτευσης του θέματος;
- Υπάρχει σαφής και **καλά δομημένη επιχειρηματολογία** υποστήριξης των ισχυρισμών που γίνονται;
- Αναγνωρίζεται η **αδυναμία γενικεύσεων**, οι οποίες στηρίζονται σε ανεπαρκή δεδομένα (θεωρητικά ή εμπειρικά);

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

- Γίνεται συνετή και κατάλληλη χρήση **αποσπασμάτων** κειμένων για την αποσαφήνιση ή υποστήριξη ισχυρισμών;
- Αναγνωρίζονται και τεκμηριώνονται επαρκώς οι **προσωπικές απόψεις** του συγγραφέα της εργασίας;
- Γίνεται αναφορά σε **ευρεία, αντιπροσωπευτική** βιβλιογραφία, συμπεριλαμβανομένης και της **πρόσφατης**;
- Καλύπτει η βιβλιογραφική αναφορά **σημαντικό** κομμάτι της συνολικής βιβλιογραφίας του θέματος που πραγματεύεται;
- Είναι το σύστημα βιβλιογραφικής αναφοράς σύμφωνο με τα **διεθνώς αναγνωρισμένα** συστήματα;
- Εφαρμόστηκαν ή μεταφέρθηκαν ιδέες από τη **βιβλιογραφία συγγενών χώρων** με κατάλληλο τρόπο, όπου αυτό ήταν δυνατό;

Παρουσίαση

- Έχει **ετοιμασθεί και βιβλιοδετηθεί** η εργασία σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Τμήματος;
- Είναι **προσεκτική η παρουσίαση** της εργασίας και μπορεί να αναγνωστεί με ευκολία;
- Έχει γίνει **κατάλληλη χρήση διαγραμμμάτων, σχημάτων και πινάκων**;
- Υπάρχει **καλή χρήση της γραπτής Ελληνικής γλώσσας**;
- Είναι η **έκταση της εργασίας** μέσα στα όρια που έχουν καθορισθεί;

Ωρες συνεργασίας με τους υπεύθυνους του μαθήματος:

Κων/νος Μ. Κόκκινος:

Δευτέρα, 12.00-14.00, kkokkino@eled.duth.gr, και εξ αποστάσεως κατόπιν συνεννόησης μέσω email

Νίκος Μακρής

Δευτέρα: 12.00 - 13.00, nmakris@eled.duth.gr, εξ αποστάσεως κατόπιν συνεννόησης μέσω email, Τετάρτη, 10-12 εξ αποστάσεως και δια ζώσης κατόπιν συνεννόησης